
Česká egyptologie má světové renomé, v ČR trpí nedostatkem peněz

Česká egyptologie se na světové špičce drží více než 35 let, přesto má neustálé problémy s financováním. Nejdéle trvající a největší česká vědecká expedice v zahraničí nezapadá do žádných státních grantových výzev, peníze dostává zejména od ministerstva školství. Letos vedení Českého egyptologického ústavu při Univerzitě Karlově až do května nevědělo, jaký bude jeho letošní rozpočet.

Nejistý je i osud připravované výstavy nazvané Říše slunce s artefakty pocházejícími z hlavních světových archeologických objevů ústavu, řekl v rozhovoru s ČTK egyptolog Miroslav Bárta. Unikátní předměty mají být v Praze vystaveny ve spolupráci s Národním muzeem v roce 2019. Pocházet budou i z archeologického naleziště v egyptském Abúsíru, kde si Češi drží prestižní koncesi.

Egyptologové jsou v jiné situaci než vědecké instituce v ČR, protože od 60. let působí jen v zahraničí. "Neustále máme před sebou hrozbu, že valná část lidí bude muset z ústavu odejít, protože je nezaplátíme. Tak to skutečně je každý rok. Je to vyčerpávající," řekl Bárta.

Ústav, jehož profesori přednášejí doma i v zahraničí včetně takzvané Břečťanové ligy, elitních univerzit v USA, ve světě prosadil v 80. letech uznávaný egyptolog Miroslav Verner. V pondělí oslaví 75. narozeniny. "Je to vědec, díky němuž má tento stát jeden z opravdu špičkových světových oborů," zdůraznil Bárta. Problém s penězi je ale trvalý.

V případě výstavy není jisté, zda se nakonec kvůli vysokým nákladům vůbec uskuteční. Uhradit je nutné provoz, přepravu i náročné zabalení artefaktů. Specifickou otázkou je i pojištění, které však lze řešit vládní garancí. Bárta je však k jednáním s vládou kvůli nadcházejícím volbám skeptický. "Máme vše. Na co jsme si ukázali, to nám Egypťané půjčili. Záleží na české straně, jestli sem výstava přijde," uvedl Bárta. Egypt je přitom výjimečně vstřícný díky práci a renomé českých vědců.

V posledních několika letech nastal podle Bárty významný posun poznání staroegyptské civilizace a zejména jejího období Staré říše díky nálezům nových hrodek hodnostářů na královském pohřebišti v Abúsíru.

"Podařilo se hned několik významných objevů na naší koncesi v Abúsíru, za všechny zmíním hrobku královny Chentkaus III, která nám mnohé otázky zodpověděla, ale nové taky položila. A dále objevy v jižním Abúsíru, pohřeb lodi z konce 3. dynastie a nález série krásných soch z 5. dynastie," doplnil egyptolog Verner.

Bárta dodal, že česká egyptologie významně přispěla k poznání lidských adaptací na měnící se přírodní prostředí v průběhu 3. až 1. tis. př. Kr. Objevy odhalují detaily, jakým způsobem se staroegyptský stát vyvíjel a nakonec zkolaboval i v důsledku klimatické změny v 22. stol. př. Kr.

Na jaře Češi oznámili, že našli v Egyptě unikátní osmnáct metrů dlouhý dřevěný člun starý čtyři a půl tisíce let. Vedle toho učinili zásadní objevy i na koncesích v Súdánu. V pohoří Sabaloka objevili největší africké pravěké pohřebiště a unikátní osídlení. Bártovi také aktuálně vyšla u nakladatelství Academia kniha Příběh civilizace - Vzestup a pád stavitelů pyramid. A v těchto dnech dochází v Egyptě k dalším velkým objevům, které odhalí nové aspekty staroegyptského náboženství, například ve 3. tis. př. Kr., prozradil Bárta.

Univerzita Karlova využívá zpravodajství z databázi ČTK, jejichž obsah je chráněn autorským zákonem. Přepis, šíření, či další zpřístupňování tohoto obsahu či jeho části veřejnosti, a to jakýmkoliv způsobem, je bez předchozího souhlasu ČTK výslovně zakázáno.